

Flere i arbeid

Arbeidsledigheten i Norge varierer mellom ulike byer, landsdeler, kjønn og befolkningsgrupper. Hos innvandrere og unge mennesker er arbeidsledigheten generelt høyere enn hos den øvrige delen av befolkningen, og de risikerer lange perioder uten arbeid.

Å arbeide handler om mer enn å bare kunne tjene til livets opphold. Gjennom arbeid og interaksjon med andre mennesker utvikler vi våre sosiale ferdigheter, knytter bånd til andre mennesker og stimulerer vår psykiske og fysiske helse. I tillegg er arbeid et godt og virksomt tiltak for å styrke integreringen.

Det er godt dokumentert at mennesker med hull i CV-en eller personer med et utenlandsk navn har mindre sannsynlighet for å bli kalt inn på intervju. Dette fører til at mennesker i en gruppe med allerede lav sysselsettingsgrad går uten jobb enda lengre.

Blant innvandrere er det kvinner som jobber minst og er mest hjemme med barna. Unge Høyre vil legge til rette for tidlig innsats, og da spesielt for barn av innvandrere, som bør gå i barnehage for lettere å lære seg norsk og få en tilhørighet til samfunnet. I Oslo kan en og samme aktør ha tilbud om barnehage og språkopplæring for innvandrerkvinner, et tiltak vi mener det burde legges til rette for i større grad over hele landet. Unge Høyre ønsker derfor at både det offentlige og private aktører burde ha muligheten til å starte opp slike tiltak.

For mennesker som står utenfor arbeidslivet er veien inn ekstra tung, og her trengs det tiltak som kan gjøre veien litt lettere. Mens det lønner seg å satse på å ansette mennesker i distriktene, hvor arbeidsgiveravgiften kan være lavere, så lønner det seg ikke alltid å satse på unge mennesker uten arbeidserfaring. Tiltakene som stimulerer til ansettelse burde dermed endres, slik at det lønner seg å satse på dem som virkelig trenger en sjanse. For å få bedriftene til å satse på disse menneskene, mener Unge Høyre at arbeidsgiveravgiften for mennesker under 30 år bør reduseres. Dette gir arbeidsgiverne et insentiv til å få unge mennesker i arbeid.

For å sørge for at de som står utenfor arbeidslivet ikke faller helt ut, har Høyre sørget for innføringen av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere – med stor suksess. Men ordningen er begrenset til å gjelde mottakere under 30 år. For å få maksimal effekt av aktivitetsplikten, bør ordningen utvides til å gjelde alle aldre. Aktivitetsplikt er ikke bare et effektivt tiltak for å sikre at mennesker ikke havner utenfor arbeidslivet for all fremtid, men også et viktig tiltak for å hindre at menneskers fysiske og psykiske helse blir skadelidende mens de mottar sosialhjelp.

For å få flere ut i arbeid må mange virkemidler tas i bruk. Høyre har allerede sørget for at det skal være enklere å prøve seg i arbeid gjennom midlertidige stillinger, og vi har satt krav til bruk av lærlinger for å kunne delta i konkurransen om offentlige anbud. I enkelte bransjer er nå bruk av bemanningsbyrå nå blitt kritisert fra mange hold. Når enkelte ønsker forbud mot bruk av bemanningsbyråer, må Høyre være klar på at et forbud ikke løser de utfordringer bruken av byråene medfører. Bemanningsbyrå sørger for at flere mennesker får arbeid, og løser utfordringer knyttet til varierende behov for arbeidskraft. Unge Høyre vil derfor fortsatt tillate bruken av bemanningsbyråer.

Mange studenter opplever at dersom de ønsker å bedre økonomien ved å ta en deltidsjobb ved siden av studiene, så kan dette ende med kutt i stipendet. Å redusere stipendet for dem som velger å jobbe, sender signal om at det ikke lønner seg å jobbe. Ordningen fører til at studenter jobber mindre enn de kan eller ønsker, og arbeidsgiveren blir avhengig av å ansette flere arbeidstakere for å få hjulene til å gå rundt. Slik blir deltidsstillinger fragmentert ned til enda mindre stillinger, noe samfunnet ikke er tjent med. Studenter som velger å gjøre et ærlig stykke arbeid ved siden av studiene, bidrar ikke bare til å øke sin egen velferd, men også til verdiskapning

og skatteinntekter. Unge Høyre mener derfor at inntektsgrensen for å få redusert stipend, må økes.

De siste årene har man opplevd en ny type arbeidslivskriminalitet enn det vi har opplevd tidligere. Kriminaliteten er av grovere art, og gir arbeidsgiverne store økonomiske gevinster. Denne kriminaliteten medfører en sterk konkurransevridning. De seriøse aktørene har høyere utgifter enn de useriøse, og dermed vil de useriøse aktørene lettere kunne vinne anbud og få tilslag på et prosjekt. Denne utviklingen er skremmende, og noe vi i Unge Høyre tar på alvor. For å sikre gode arbeidsvilkår for alle, og hindre urettferdig konkurransevridning, vil vi iverksette tiltak for å hindre dette. Det skal ikke være verken trygt eller lønnsomt å drive useriøst.

Det må bli større fleksibilitet i ordningen for NAV-støtte til livsopphold ved etablering av egen bedrift. Søkers kvalifikasjoner og realisme i prosjektet må veie tyngre enn hva slags type støtte man har vært mottaker av.

Det å ha en jobb er viktig for alle. For mange er det helt sentralt både sosialt og økonomisk. Hvis en sliter med å få seg en jobb, tilbyr NAV mange kurs, jobbsøkerkurs, CV-kurs og mer. For mange er dette frustrerende. Istedenfor å gjøre dette, er det bedre å samarbeide med bedrifter, slik at de får prøve seg i arbeidslivet. I dag finnes det ordninger hvor NAV er med på å betale lønnen til ansatte, men denne ordningen er ikke god nok. Vi ser at bedrifter utnytter dette systemet slik at NAV er med på å betale lønn for arbeidstakeren i flere år, selv om den ansatte fungerer som en vanlig ansatt.

Regjeringen har lagt ned et godt arbeid for å sørge for at flere lærlinger får lærlingplass. Lærlingtilskuddet er allerede økt flere ganger, men vi ser at i enkelte næringer er det fortsatt for få bedrifter som tar inn lærlinger. Vi vet at lærlinger ikke koster det samme i alle bransjer. Istedenfor å øke lærlingtilskuddet flatt, bør vi heller se på hvordan vi kan differensiere tilskuddet, slik at flest mulig bedrifter henter inn lærlinger og at alle lærlinger sikres lærlingeplass.

Gjennom tiltaket varig tilrettelagt arbeid gis det tilbud om varig arbeid til uføretrygdede med varig eller vesentlig nedsatt arbeidsevne. Dette er en ordning som i mange tilfeller viser at brukerne er i en 100% jobb når man er på en trygdeordning, som skal tilsi at man ikke er i stand til å jobbe. Unge Høyre mener dette heller bør være en midlertidig ordning, hvor NAV skal være en pådriver for å hjelpe mennesker i arbeid.

Unge Høyre vil:

- Ny insentivordning for å ansette unge med hull i CV-en.
- Øke maksinntektsgrensen for stipend, slik at det fremdeles lønner seg å arbeide mens man studerer.
- Innrette studiestøtten slik at det i større grad lønner seg å fullføre studiet.
- Å gjøre det mulig for privatpersoner å forhandle med arbeidsgiver på samme måte som arbeidstakerorganisasjonene kan i dag, om for eksempel avvikende turnusordninger.
- Fortsatt tillate bruk av bemanningsselskaper.
- At det skal være mulig for både offentlige og private barnehager å starte språktilbud for foreldre av innvandrerbarn, etter modell fra Oslo.
- Intensivere kontrollene mot bransjer hvor arbeidslivskriminaliteten er generelt høy.
- Gradert reduksjon i støtteordninger for dem som ønsker å kombinere støtte fra NAV og arbeid.
- Gjøre reglene for støtte til livsopphold ved etablering av bedrift mer fleksible.
- Utvide og endre ordningen for midlertidig lønnstilskudd gjennom NAV.
- Øke og differensiere lærlingtilskuddet.
- Innføre prøveprosjekt med en karensdag.
- Redusere sykkelønnen.
- Kutte kontantstøtteordningen.
- Stille strengere krav til tiltaksarrangører ved bruk av arbeidspraksis og lønnstilskudd.

- Legge til rette for mer bruk av arbeidspraksis i introduksjonsprogrammet.
- Aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottagere skal gjelde alle aldersgrupper.
- Gi bemanningsbransjen tilgang til NAVs CV-bank.
- Innføre et flatt jobbskattefradrag.
- Gå gjennom VTA-ordningen med mål om å få flere mennesker inn i arbeidslivet.